

Slovenský agrozozort: lídri prehrávajú

Kríza v mliečnom a bravčovom sektore, predaj produktov za podnákladové ceny, nízky podiel slovenských potravín v obchodoch či neférové praktiky obchodníkov. Lídri slovenského poľnohospodárstva počas odbornej diskusie analytickej spoločnosti CEEC Research otvorene hovorili o najväčších problémoch agropotravinárstva.

V roku 2015 sme atmosféru počas diskusie osobností slovenského poľnohospodárstva opísali ako nie príliš optimistickú. Riaditelia poľnohospodárskych spoločností vtedy predpovedali mierny pokles sektora na úrovni 0,8 %. V kvartálnej analýze slovenského poľnohospodárstva Q1/2016 už predpokladali tohtoročnú stratu 2,2 %. Počas ďalších troch mesiacov sa strata prehĺbila - predikcia hovorí o poklese 3,9 % v roku 2016 a 1,5 % v roku 2017. Prepad objemu produkcie očakáva sedem riaditeľov z desiatich, iba necelá štvrtina očakáva jej rast.

Ak sme teda o roku 2015 hovorili ako o roku plnom paradoxov a stagnácii v sektore, súčasný rok môžeme označiť za vyslovene pesimistický. Poľnohospodári nie sú spokojní s úpadkom živočíšnej a rastlinnej výroby i s cenovým vývojom jednotlivých komodít, najmä mlieka a bravčového mäsa. Výsledkom nevyužitia potenciálu našej krajiny je záporné saldo v agrokomoditách, v minulom roku 1,1 mld. eur. „Kladné saldo sme mali naposledy v roku 1991,“ pripomenul predseda SPPK Milan Semančík. Na slovenskom vidieku podľa neho pokračuje aj naďalej alarmujúce otváranie nožníc s prevahou rastlinnej produkcie voči živočíšnej produkcii. „V roku 1990 sme vyprodukovali 3,6 miliónov ton obilovín. V roku 2013 to bolo až 4,7 miliónov ton. No zatiaľ čo v roku 1990 sme spotrebovali 3 milióny ton na výrobu krmných zmesí, v roku 2013 už iba 600-tisíc ton,“ dodal M. Semančík.

Ministerka Gabriela Matečná sa na diskusii venovala najmä potravinárom. Podľa ministerky tento sektor trápí nízky podiel slovenských potravín na pultoch obchodných reťazcov a neférové prerozdelenie marží. Zvýšiť podiel domácich potravín na trhu si vláda predsavzala aj v Programovom vyhlásení vlády 2016-2020, ktorého poľnohospodárska časť vychádza väčšinou z návrhov SPPK. Podľa posledných prieskumov je podiel našich potravín na úrovni 39 %. „Predpokladom zvýšenia podielu sú jasné zmluvné vzťahy medzi prvovýrobcami a spracovateľmi. Toto je kardinálny problém, ktorý bráni prosperite odvetvia,“ zhodnotila G. Matečná. Ministerka zároveň vyzvala producentov a spracovateľov, aby učili spotrebiteľov potravinovému patriotizmu a registrovali potraviny do Značky kvality SK. Certifikát v súčasnosti vlastní 139 domácich výrobcov na 1066 potravín, čo je podľa ministerky stále málo.

Jednou z možností, ako náš agrozozor zlepšiť, je predsedníctvo Slovenska v Rade EÚ počas druhého polroka 2016. Vláda medzi priority zaradila nekalé obchodné praktiky, simplifikáciu Spoločnej poľnohospodárskej politiky a udržateľnosť a ekologizáciu lesov. Je otázne, či sa podarí pretlačiť naše postoje v Bruseli; poľnohospodárom vadia nižšie dotácie, ako dostávajú farmári iných členských krajín EÚ, čo následne deformuje náš trh a znižuje konkurencieschopnosť. Prvovýrobcovia zo severných a horských oblastí Slovenska požadujú aj zmenu systému podpôr v ANC oblastiach. Generálny riaditeľ PPA Juraj Kožuch na diskusii potvrdil, že sa tento systém chystajú zmeniť, no proces pre svoju komplikovanosť môže trvať aj 18 mesiacov.